

GEDACHTEN OVER DE TOEKOMST VAN DE ASTROLOGIE

Nu we in onze beschrijvingen van de nieuwe vooruitzichten in de astrologie tot een bepaalde conclusie zijn gekomen, kunnen we de fundamentele vraag opnieuw in overweging nemen: Wat is het spirituele belang van astrologie voor onze eigen tijd, en hoe moet het zich ontwikkelen in de richting van de toekomst?

Aan de ene kant is het ongetwijfeld zo dat het met de standpunten die hier naar voren zijn gebracht, mogelijk zal zijn om, als een kwestie van pure kennis, een vrij diepgaand en doordringend beeld te krijgen van de structuur van het universum en van de manier waarop de mens daarin staat. Aan de andere kant leven we in een periode van evolutie waarin, net als in alle andere zaken, de vraag snel wordt gesteld: Wat is de gebruikswaarde van dit alles? De astrologie, zoals die in onze tijd gebruikelijk is, probeert op een zeer drastische, om niet te zeggen materialistische manier het lot van mensen te voorspellen uit de gebeurtenissen in de sterrenhemel met het moment van de geboorte.

Dit zijn de twee gezichtspunten die we vandaag de dag moeten tegenkomen als het gaat om astrologie. Aan de ene kant is er het legitieme streven naar zuivere kennis van de relaties tussen mensen en de wereld van de sterren, terwijl er aan de andere kant de open toegang tot rijken van egoïstische wensen en zelfzuchtige nieuwsgierigheid. Toch zou het ons niet helpen om op vage morele gronden het opstellen van horoscopen als prognose-instrument voor het leven te verwerpen. Wat betreft de juistheid of onjuistheid van wat dan ook, moeten we onze opvattingen baseren op goed doordachte wetenschappelijke gronden en op een inzicht in de bredere sociologische effecten. Dit geldt vooral voor de astrologie.

Tot op zekere hoogte is het inderdaad zo dat uit de geboorte-astrogram veel opvallende zaken kunnen worden afgeleid met betrekking tot iemands lotsverloop. Toch komen deze dingen bij nader inzien in een heel ander licht te staan dan het gebruiksaspect van waaruit zoveel mensen beginnen. De mensheid is in feite al lang ontgroeid met dit verlangen om door te dringen in de geheimen van het persoonlijke lot. Wat we vandaag echt zoeken is nog niet tot volle wasdom gekomen, dus we vallen steeds weer terug en worden overweldigd door het oude spook.

Want in feite is het slechts een spook dat de horoscoop, zoals gebruikelijk, onthult. Kijk er duidelijk en rustig naar: wat onthult de horoscoop, geïnterpreteerd door de oude traditie of in het licht van nieuwe empirische resultaten? Als het vakkundig werd geïnterpreteerd, kan men er bepaalde details uit leren van gebeurtenissen in de eigen familie of van de eigen mogelijkheden met betrekking tot roeping, sociale status en dergelijke; inderdaad, niet met de nominalistische helderheid waar men tegenwoordig naar zoekt, maar in ieder geval in hoofdlijnen, zoals sommige verre bergketens. Maar als dit alles gedaan wordt, hoe deskundig ook, wat hebben we dan in laatste instantie te doen om ons te helpen bij een enkele stap in het leven? Ik weet misschien dat er in een bepaald jaar van mijn leven een verandering zal plaatsvinden in mijn hele situatie. Ik weet misschien zelfs of het in een goede of slechte richting gaat. Immers, dergelijke kennis -als het al bekend is- is meer banaal dan zegen. Het neemt iets van mijn menselijke gestalte aan, maakt me inactief en heeft de neiging om me aan iets noodlottigs, kosmisch automatisch, buiten menselijk, te binden. Het geeft me geen kracht om dreigend kwaad af te wenden of te transmuderen, noch om het goede te versnellen of vast te houden. Het heeft hooguit de waarde om bepaalde dingen te voorspellen in min of meer schemerige contouren. Een dergelijke voorkennis is weliswaar een zaak van twijfelachtige zegen.

De fundamentele vraag die we hier aan de orde stellen is die van de vrijheid of van de voorbestemming in het menselijk leven en handelen. Niet dat we filosofische argumenten willen aanvoeren over dit bekende thema; alleen mogen we alle mogelijkheden van astrologisch begrip samenbrengen in een poging om een oplossing te vinden die leidt tot een geldig oordeel over wat astrologie kan zijn voor de onmiddellijke sociale toekomst van de mensheid.

In eerdere artikelen hebben we al een standpunt ontwikkeld dat in schril contrast staat met de hele sfeer van de geboortehoroscopen. Het is het aspect van de stervens-astrogram. Dit op zich verplicht ons om bij het zoeken

naar kennis een heel andere kant op te kijken dan bij de geboortehoroscopen. Want in het laatste geval moet het betreffende menselijke leven in de regel nog komen; we neigen bijna onvermijdelijk naar de stemming van de prognose, als van een nog niet ontvouwd lot. De stervens-astrogram daarentegen komt aan het einde van het menselijk leven. Er is geen mogelijkheid om een onmiddellijke, tastbare toekomst te voorspellen. De aardse realiteit is voor de ziel die nu door de poort van de dood is gegaan, op dit moment volledig uitgedoofd. Toch bieden de stervenshoroscopen reële en waardevolle perspectieven. Ze kunnen, zoals eerdere artikelen tot op zekere hoogte hebben aangetoond, zeer interessante kennis geven van het diepere karakter van de persoon in kwestie. We moeten alleen bereid zijn om de richting van onze zoektocht diepgaand en radicaal te veranderen als we deze nieuwe vorm van astrologie echt zouden waarderen.

Los van het feit dat we in de stervens-astrogram een opsomming hebben van het lot van een vorig aardse leven, dat een terugblik in de tijd is (het tegenovergestelde van wat de geboorte-astrogram impliceert), komt er nog een ander belangrijk punt naar voren. Het belangrijkste waar we naar kijken in de stervens-astrogram is de mens, want van zijn innerlijke kwaliteit zal de kwaliteit van de sterrenconstellaties nu afhangen; het is de activiteit van de mens die aan de gebeurtenissen tussen de sterren hun betekenis geeft over het tijdstip van overlijden. We hebben laten zien hoe het leven van sommigen is vastgelegd in de constellaties van de planeten en de dierenriem. Als er van de mens niets van betekenis in de kosmos staat geschreven, dan zullen ook de constellaties van de sterrenbeelden, hoe ze er naar buiten ook uitzien, zonder inwendig gewicht zijn, leeg van inhoud, zoals degene die ze draagt. Als we daarentegen op grond van ons leven op aarde in het universum van de sterren (via de vroegere Saturnuspassages in de stervens-astrogram zoals die in eerdere artikelen is weergegeven) goede daden van waarde voor de mensheid hebben verricht, dan en dan alleen zal een constellatie -beduidend in de zin van de klassieke astrologie van *echte* betekenis zijn, niet alleen voor ons, maar dat kan het voor de hele mensheid zijn; voor de gehele historische periode die daarop volgt. Zulke dingen werden in onze vroegere essays aangehaald.

We moeten echter in gedachten houden dat deze manier van kijken ons aspect van onze relatie met de wereld van de sterren diepgaand en radicaal zal veranderen. Door de stervens-astrogram hebben we geen relatie meer met de wereld van de sterren die de vraag doet rijzen: wat is de betekenis van zo'n constellatie voor mijn eigen persoonlijke leven? De vraag is nu omgekeerd. Want als we alles wat in de stervens-astrogram wordt geopenbaard op ons laten inwerken, dan zullen we zien dat onze eigen geestelijke ontwikkeling - van welke aard dan ook - van betekenis is voor de wereld. Onze werkelijke relatie tot de sterrenwereld, geopenbaard in de stervens-astrogram, is de expansie van ons wezen naar het wezen van de kosmos, het manifesteren van ons schijnbaar minuscule bestaan als een stofje in het universum, want zo lijkt het ons op aarde - in zijn ware kosmische omvang en waarde. Wij zijn de primaire werkelijkheid in dit geval. We ontvangen als het ware de sterrenhemel in ons eigen wezen. Volgens ons deel, volgens de mate van ontwikkeling die we in de huidige tijd hebben bereikt, vullen en overspoelen we de constellaties waarmee we door de dood zijn verenigd, met onze eigen innerlijke warmte en innerlijk licht.

Deze radicaal andere relatie van ons wezen met de sterrenwerelden geeft aanleiding tot nog meer hoop. De verandering van aspect en richting, die logisch en onvermijdelijk volgt uit de stervens-astrogram, kan ons misschien ook uit het blinde steegje leiden waarin de traditionele astrologie van de geboorte-astrogram geleefd heeft.

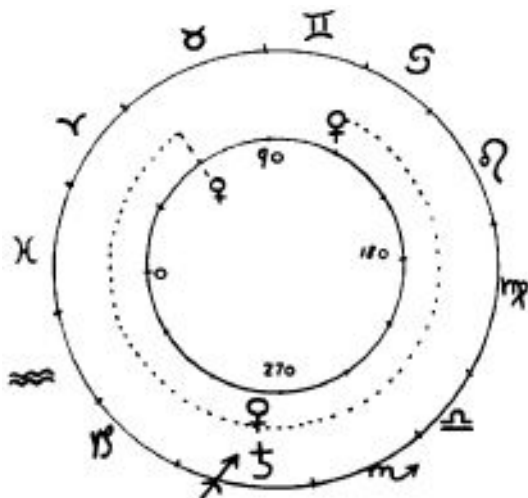
Voor de stervens-astrogram is de zaak relatief eenvoudig. Deze horoscoop vertegenwoordigt, in de aard van de zaak, een bepaald eindpunt; de relatieve afsluiting van een pad, de vrucht van een aardse leven dat nu is afgelegd. In de geboorte-astrogram, of beter gezegd in het hele complex van horoscopen en constellaties over het tijdstip van geboorte, zouden we dan het tegenovergestelde moeten zoeken van iets dat voltooid is, namelijk een ontwikkeling in het begin, een kiem, een zaadje van ontwikkeling. Dit beeld is inderdaad het ware, op voorwaarde dat we er niet meer in zoeken dan het bevat. De ware horoscoop is iets ontkiemends, met daarin alle mogelijkheden van ontwikkeling die echter alleen in aardse realiteit kunnen worden omgezet onder vrij duidelijke voorwaarden.

Precies hierin ligt het geheim van de nieuwe relatie tussen ons en de wereld van de sterren. Door het feit dat we afdaling naar de incarnatie zijn we inderdaad verbonden met de wereld van de sterren, en toch zijn we niet langer absoluut afhankelijk van die wereld. Integendeel, in onze tijd en in de toekomst worden we opgeroepen om de wereld van de sterren, waartoe we als individu behoren, mee te nemen in onze aardse daden, in ons

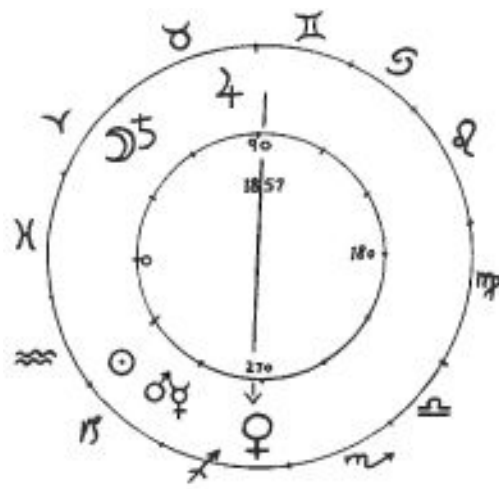
aardse gevoel en denken. De transmutatie die dan in ons hele aardse leven plaatsvindt, als wij een persoon van geestelijk streven zijn, wordt daarmee niet alleen een transmutatie van onszelf, maar zelfs van de wereld van de sterren! Zo kunnen we het nu begrijpen. Alles wat als de vrucht van een aardse leven in de stervens-astrogram verschijnt, was er al als een zaadje of kiem in die van de geboorte; het hoefde alleen maar door de transmutaties te gaan, door de beproevingsvuren van een leven op aarde om tot wasdom te komen.

Om deze gedachten een concretere achtergrond te geven, kunnen we weer teruggrijpen op een voorbeeld. We nemen opnieuw de gegevens van Richard Wagner's geboorte-astrogram en zijn prenatale-astrogram uit een eerder artikel en plaatsen ze naast zijn horoscoop van zijn sterven.

In de prenatale-astrogram (Fig. 1) vestigden we onder andere de aandacht op één opmerkelijk feit, namelijk de passage van Venus voor Saturnus aan het begin van de zevende prenatale maancyclus. In veelvuldige verbanden hebben we erop gewezen hoe deze conjunctie zich verhoudt tot het 44e levensjaar van Wagner, het jaar 1857. Dit was een bijzonder belangrijk jaar, omdat het de tijd was waarin Parsifal voor het eerst werd bedacht. Het was een soort doodservaring die Wagner op dit moment onderging. De buitenwereld was duister over hem en zo ook de innerlijke wereld van zijn eigen ziel toen op die Goede Vrijdagmorgen, als een innerlijk verrijzenis-licht, plotseling het beeld van Parsifal opdook. Uit de conjunctie van Venus en Saturnus in de prenatale-astrogram kunnen we hooguit een moeilijke situatie in zijn leven op dit moment voorspellen. Het ontzagwekkende drama van zijn echte leven wat zich in dat jaar heeft afgespeeld, kon onmogelijk op deze manier worden gevonden. Uit deze vergelijking kunnen we het beste zien wat tegelijk de waarde en de beperking van de astrologische prognose is. Voor de beheersing van zijn levenssituatie zou het voor Wagner op die Goede Vrijdagmorgen van weinig nut zijn geweest als hij van tevoren van al deze moeilijkheden op de hoogte was geweest. Zijn depressie zou voor dergelijke kennis des te groter zijn geweest. Het element dat hem hielp zich een weg te banen naar het licht had een heel andere bron dan zijn horoscoop. Het was zijn leidend genie dat hem nu het gedicht van Wolfram von Eschenbach in herinnering bracht, dat lang geleden werd voorgelezen, en vervolgens in zijn ziel geboorte gaf aan zijn eigen schepping - *Parsifal*.

Figuur 1

Figuur 2

We hebben dus dit beeld: aan de ene kant staat in de horoscoop het plan van het aardse leven dat nu begint. Zoals we al eerder beschreven hebben, is de prenatale-astrogram een beeld van het etherlichaam, dat het fysieke op een heel eigen manier vormt en in het lot van de mens werkt. Maar wat het in werkelijkheid is, is niet meer dan de vorm - de holle mal - wachtend om met een andere inhoud te worden gevuld. Zo is de conjunctie van Venus en Saturnus in de horoscoop van Richard Wagner slechts een vorm; op zich zegt het ons weinig. Wat belangrijk is, is wat er in deze mal is gevloeid in het latere leven van Wagners individualiteit. Een ander mens zou er iets heel anders van gemaakt hebben. Het is de menselijke individualiteit die in werkelijkheid de horoscoop maakt, niet de horoscoop de individualiteit! Daarom is de meest ware astrologie datgene wat in staat is om de sterren te confronteren met een sterke en wereldomspannende individualiteit. Dan zal het niet langer een kwestie zijn van het proberen te ontcijferen van ons eigen persoonlijke lot zoals dat in de sterren geschreven staat; maar in de kracht van ons denken, voelen en willen zullen we proberen ons individuele deel van het lot en het raadsel van de sterren zelf te dragen. Idealiter kunnen we ons voorstellen dat Wagner op dat moment enig bewustzijn heeft van de kosmische gebeurtenissen voor zijn geboorte. Zich bewust van de

immanente vraag die in die samenstand van Venus en Saturnus zat, zou hij het nog steeds niet hebben beschouwd als iets dat zijn lot zou bepalen. Uit een dergelijk bewustzijn zouden we ons kunnen voorstellen dat zijn verantwoordelijkheidsgevoel onmeetbaar meer zou zijn gegroeid dan het deed, buiten het bereik van persoonlijke motieven en verlangens. Hij zou zich meteen bewust zijn geweest van zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van de kosmische werelden.

Deze kosmische gebeurtenissen en relaties zijn geenszins speculatief. Wat in ons leven vruchten afwerpt, verschijnt weer in de kosmische wereld als de tijd daar is, dat wil zeggen in de stervens-astrogram. Neem nu nog eens het leven van Richard Wagner op aarde. De vervulling die hij op die Goede Vrijdag 1857 in de conjunctie van Venus en Saturnus bracht, bekeken in zijn diepste betekenis, was als een redding, zelfs voor de Venuskrachten. Dit alles manifesteert zich als de vrucht van zijn leven in zijn stervens-astrogram. In Fig. 2 hebben we, onder de prenatale-astrogram, Wagners stervens-astrogram weergegeven. Venus is op zichzelf in de Boogschutter, vrij van alle andere aspecten. Bovendien is in deze Venus, via de kroniek van Saturnus, de gebeurtenis van 1857 vastgelegd (vroegere passages van Saturnus, zoals eerder uitgelegd). Want in het jaar 1857 stond Saturnus in de Tweelingen recht tegenover de plaats waar Venus bij de dood stond. Zo kunnen we duidelijk zien welke transmutatie heeft plaatsgevonden tussen de kosmische polen van geboorte en dood.

Een ander beeld ontstaat in de sterrenhemel bij de dood van Richard Wagner dan bij zijn geboorte, en toch is er weer een intiem verband tussen de twee. Men zou bijna zeggen dat het zware aspect van Saturnus in de Boogschutter in het prenatale leven, zoals dat ook op Venus gebeurde, in de loop van zijn leven is overwonnen, want in de stervens-astrogram is Venus vrij van alle last.

Dit is het standpunt dat nog belangrijker zal zijn voor de toekomst van de astrologie. Zolang we het niet beseffen, zullen alle inspanningen in de astrologie van vandaag vruchteloos blijven en nog meer groeien. Het is nog maar kort geleden in de menselijke evolutie dat het niet meer belangrijk was om te weten wat een bepaald sterrenbeeld betekent voor het aardse leven. Sterker nog, we komen nu nog meer in omstandigheden terecht waarin deze dingen voor het menselijk leven helemaal niets meer betekenen. We kunnen er niets meer van verwachten zoals we dat in vroegere tijden deden. Integendeel, wij zullen de gever moeten zijn. We zullen aan de sterren geven, en in dit geven zelf groeien, tot aan de gestalte van de sterren. Er komt nu een tijd dat het de taak van een nieuwe astrologie zal zijn om in de mensheid een sterke spiritualiteit op te roepen, een spiritualiteit die alleen in staat zal zijn om de lege vormen, de holle vormen van de horoscoop, te vullen met voedsel en substantie. De tijd voor het opstellen van horoscopen is dus echt voorbij. De vraag wat de invloed is van de positie van de maan of de zon bij de geboorte, of iets dergelijks, kan niet meer gesteld worden. Misschien krijgen we in een of ander geval toch nog antwoorden op deze manier, maar de antwoorden zullen geen blijvende kracht hebben. Integendeel, zij zullen van ons worden afgenomen. Toch is het heel anders als we deze andere vraag stellen: wat de positie van de zon of de maan of andere planeten op of voor onze geboorte van ons vereist door middel van onafhankelijke, zelfgemaakte aardse daden en gevoelens en gedachten. Onbeperkt zou de reikwijdte van een astrologie zijn die zich richt op dit soort zelfstudie. Dit alleen al zou ons naar ons ware kosmische station brengen.

Het spreekt voor zich dat deze verandering van hart en geest op den duur zou leiden tot heel andere instellingen, zelfs in de fysieke wereld, dan die welke vandaag de dag rond de astrologie zijn ontstaan. Toch is de allereerste stap het ontstaan van een fundamenteel andere kijk op ons eigen wezen.